

Bartoň, Jiří

Jako by se pokaždé znovu nechala fascinovat

Theatralia. 2026, vol. 29, iss. 1, Supplementum, pp. 92-93

ISBN 978-80-280-0843-7 (print); ISBN 978-80-280-0844-4 (online ; pdf)
ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/TY2026-S-16>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.83917>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](#)

Access Date: 16. 04. 2026

Version: 20260410

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Jako by se pokaždé znovu nechala fascinovat

Jiří Bartoň

Paní Margitu jsem osobně poznal na podzim roku 1997, v době, kdy jsem začal na filozofické fakultě studovat divadelní a filmovou vědu. Vyjukaný, překvapený ze všeho, co mě obklopovalo, a nucený orientovat se v nových pojmech jako „seminář“, „kredity“ a „kolokvium“, měl jsem ovšem velké štěstí na profesory. Mezi řadou autorit slavných jmen působila na mě Margita Havlíčková uklidňujícím dojmem, tak trochu neformálně jako „maminka“, i když ona v žádném případě nebyla „tou hodnou, která vše odpouští a dává zadarmo“. Nesmírně jsem na ní – a nijak nepřeháním svoje uznání – postupně začal oceňovat dvě její lidské a současně profesní vlastnosti. Ona byla skutečně autenticky zapálená do tématu, které přednášela a ve kterém sama vykonávala odbornou badatelskou činnost. Pamatuju si, že dokázala divadelní historii vyložit takovým způsobem, jako by sama pro sebe znovu objevovala její kouzla a tajemství, jako by se sama nechala posté znovu fascinovat pro ni už dávno známými dějinnými zákrutami. Tak mi to alespoň připadalo, když jsem jí naslouchával. Uměla vyprávět s velkým vnitřním zanícením.

Druhou okolností, pro kterou jsem si jí vážil, bylo to, že se zajímala o aktivity svých studentů i v jejich mimoškolní době. Několikrát jsme ji jako začínající divadelníci zvali na naše představení a ona k naší velké radosti skutečně několikrát pozvání přijala. Znamenalo to pro nás tehdy, alespoň pro mě osobně, že naše umělecké snahy vítá a bere vážně. Nedosti na tom, byla také schopná, a hlavně ochotná s námi potom výsledky našich praktických divadelních pokusů dopodrobna rozebrat.

Určitě nebyla „všeobjímající“. Myslím, že dokázala zcela neomylně silou vlastní zkušenosti rozpoznat studenty, kterým, byť byli omylní a chybovali, na jejich studiu upřímně záleželo, a pak ty druhé, povrchní a ledabylé. Podle toho se k nim také jednotlivě chovala. K těm prvním chápatě a shovívavě, k těm druhým byla leckdy ostrá a chladně odtažitá, sám jsem toho byl v případě jedné studentky svědkem.

Když jsem ji jako už profesionální herec po mnoha letech zval na konci jara roku 2013 na některou z repríz *Rozmarného léta* do šumperského divadla, odpověděla mi prostřednictvím emailu takto: „Milý Jirko, se značným zpožděním Vám děkuji za pozvání. Konec května a celý červen je však pro mě – bohužel – dosti šílené období. Ve středu 29. května, tj. už zítra, nejprve zkouším celé dopoledne na JAMU, odpoledne

potom píšu se studenty divadelní vědy dva testy, a nakonec mám ještě disertační seminář. To je můj program na zítřek a stejně tak to půjde až do konce června. Někdy si připadám, jako kdybych pracovala ve fabrice u běžícího pásu.“

Naposledy jsem Margitu Havlíčkovou s bývalou spolužačkou navštívil už jako těžce nemocnou paní, bylo to posledního srpna roku 2021. Bylo zjevné, že na tom zdravotně není nejlépe, fascinovalo mě na ní ale to, že stále byla posedlá divadlem a zkoumáním jeho historie. Nadšeně nám vyprávěla o svých posledních objevech a vnímal jsem, že se těší, až se s námi „mladými“ za chvíli rozloučí a půjde zase pracovat, ponořena do knih a do svých vlastních myšlenek.

Nikdy jsem jí to neřekl, ale v určitém nelehkém období mého vysokoškolského života mi slovem velmi pomohla. Seděli jsme spolu tenkrát v prostorách divadelního oddělení Moravského zemského muzea a ona mi takříkajíc promlouvala do duše. Velmi zlehka, opatrně, přátelsky, citlivě, nijak autoritativně. Dovedla pochválit a povzbudit! To jedno konkrétní odpoledne bylo tohle všechno pro mne velmi důležité a já jí její laskavý a lidsky vnímavý přístup nikdy nezapomenu.

